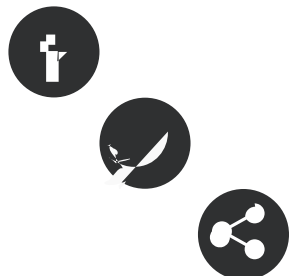

[Econòmic](#)

Jesús Carrión: "Mentre les empreses transnacionals vulnerin sistemàticament els drets humans, no poden permetre's parlar d'RSC"

14/10/2016

Suport Tercer Sector – Fundesplai

Autor/a: Luci Vega

Jesús Carrión: "Mentre les empreses transnacionals vulnerin sistemàticament els drets humans, no poden permetre's parlar d'RSC"

14/10/2016

Autor/a: Luci Vega

Suport Tercer Sector – Fundesplai

Resum:

Jesús Carrion, activista de RETS i coordinador del Col·lectiu Ronda, defensa la necessitat d'establir tractats internacionals que obliguin les companyies a respectar aquests drets.

En aquesta entrevista, Jesús Carrión, activista de [RETS](#) i coordinador del [Col·lectiu Ronda](#), ens aporta la seva visió crítica sobre la Responsabilitat Social Corporativa (RSC) i denuncia que, per a les grans empreses transnacionals, aquesta és una estratègia de "màrqueting i neteja de cara".

Des del teu punt de vista, què és l'RSC i quin és el seu objectiu?

Des d'un punt de vista teòric, l'RSC és interessant perquè, d'una banda, pretén que les empreses, més enllà del que estan obligades per la llei, **retornin a la societat** part del que reben. D'altra banda, parla de models de gestió en els quals les empreses integren aquells **grups d'interès** que estan afectats per la seva activitat i, tenint-los en compte, fan un pla de negoci que, a més d'un eix econòmic, té un eix social i un d'ambiental.

Però **el problema que té la Responsabilitat Social Corporativa és de base** i té a veure amb les empreses que l'han promocionat. Quan una gran companyia està vulnerant els drets humans però utilitza l'RSC com una manera d'explicar que és responsable, el que fa és crear una **cortina de fum** entre les persones consumidores, governants dels països on treballa i accionistes, que veuen la seva part amable però no **l'impacte de les seves polítiques irresponsables** a altres països d'Amèrica Llatina, Àfrica...

Actualment hi ha avaluadors com [FTSE4Good](#) o el [Dow Jones Sustainability](#) que **classifiquen les companyies** amb millors polítiques de responsabilitat social perquè la gent hi inverteixi. En aquests índexs, per exemple, trobem Inditex, una multinacional que, com ha denunciat moltíssimes vegades la campanya [Roba Neta](#), no és precisament un model pel que fa a pràctiques laborals. Aquest és el problema: que per a les grans empreses transnacionals, **l'RSC és, simplement, màrqueting i neteja de cara**.

Representa realment un canvi a l'hora de gestionar les empreses de forma més ètica i sostenible? És una pràctica dirigida a les grans empreses o les pimes també tenen coses a fer?

En el cas de les empreses transnacionals **no suposa cap canvi**. A l'Estat espanyol, on la majoria de companyies de l'Íbex 35 tenen filials a paradisos fiscals i els bancs inclosos en aquest índex inverteixen en armament, l'RSC **no té cap sentit**. És un oxímoron. Però, si ens referim a petita i mitjana empresa, pot ser una pràctica útil.

En molts casos, especialment quan parlem de multinacionals, es dona una clara contradicció entre les bones pràctiques de responsabilitat social publicades i les polítiques que se segueixen. Hi ha alguna forma d'evitar o controlar aquesta instrumentalització?

El que seria important és crear marcs normatius que **obliguin les empreses transnacionals** a respectar els **drets humans**. Cal establir espais de control amb **tribunals internacionals** als quals aquestes companyies hagin d'estar subjectes. Així podran ser jutjades quan cometin vulneracions, perquè **avui resten impunes** i se'ls permet fer el que vulguin. El Doctor en Dret i membre d'[Hegoa](#), Juan Hernández Zubizarreta, [ho explicava](#) molt bé: estem en un règim de "Lex Mercatoria", que vol dir que tenim un dret dur, un dret comercial i coercitiu, que s'imposa i "securitza" tot el que té a veure amb comerç, transnacionals i propietat privada. Però en canvi, els drets humans van quedant relegats a l'RSC, com es veu en el [Pacte Mundial de Nacions Unides](#). A aquest acord **s'hi pot subscriure qualsevol multinacional** que accepti els [10 principis](#) del pacte, però després no hi ha **cap mecanisme de control** ni de rendició de comptes.

Mentre les multinacionals vulnerin sistemàticament els drets humans, **no poden permetre's parlar d'RSC**. Necessitem un canvi en l'arquitectura jurídica a nivell mundial que permeti posar els drets humans a dalt de tot i que no pugui haver-hi cap pràctica o activitat econòmica ni humana que pugui anar-hi en contra. I a partir d'aquesta coherència, parlem llavors sobre RSC.

La col·laboració entre empreses i entitats socials és una pràctica que va en augment. En aquest context, quin paper han de jugar les ONG en el desenvolupament de la responsabilitat social?

Les ONG s'han dividit en dos: les que volen mantenir-se **autònomes** i no reben aportacions de transnacionals, i les que consideren que les seves activitats fundacionals són tan importants que, agafant els diners d'aquestes empreses, creuen que contribueixen a què alguna cosa canviï.

En la meua opinió, aquesta segona opció és un **greu error**. En aquest cas, el que està fent l'ONG és **ser funcional** a aquestes transnacionals i permetre que **s'aprofitin de la seva bona imatge**. A més, en molts casos, l'empresa és la responsable de la situació o de la problemàtica que l'ONG està intentant arreglar o mitigar. Això és

molt evident en l'actual moment de pauperització tan brutal de la societat catalana i espanyola. Si com a ONG intentes acompanyar aquelles famílies que tenen problemes i, alhora, agafes diners de les empreses de l'Ibex35, que són les que han forçat l'actual reforma laboral amb el conseqüent impacte sobre els recursos de la classe treballadora, al final estàs jugant a favor d'aquestes companyies.

Parlem d'RSC en l'àmbit corporatiu, però les entitats del Tercer Sector tampoc poden eximir-se de seguir criteris de responsabilitat social...

Crec que hi ha altres alternatives a l'RSC més interessants i que permeten mesurar què és el que s'està fent, com el **Balanç Social** de la [Xarxa d'Economia Solidària](#) (XES). Aquesta iniciativa té en compte tota una visió d'**impacte social més enllà de l'impacte econòmic** i ja l'estan utilitzant cooperatives, entitats que fan activitat econòmica comunitària, organitzacions i associacions que treballen amb criteris que abraça la XES.

Una de les principals demandes dels moviments socials és la de comptar amb un Tractat Internacional que imposi obligacions jurídicament vinculants a les empreses perquè respectin els drets humans i deixin de regir-se per codis voluntaris i sense exigibilitat jurídica com la seva RSC. En quin punt es troba el desenvolupament d'aquesta proposta?

Del **24 al 29 d'octubre** s'organitza a Ginebra la [Setmana de Movilització dels Pobles](#), coincidint amb la celebració de la segona sessió de l'ONU per a un **Tractat vinculant sobre transnacionals i drets humans**. Aquest acord és una proposta que neix de **xarxes internacionals** que des de fa molts anys denuncien la impunitat d'aquestes multinacionals i que volien que Nacions Unides obrís una via per estudiar la possibilitat de crear un tractat internacional dels pobles vinculant per a les empreses transnacionals. Perquè la qüestió clau és la **paraula "vinculant"**, que vol dir "d'obligat compliment". S'ha obert un espai de treball dins de l'ONU per al Tractat dels Pobles, però aquest no s'ha de crear des d'aquesta institució, s'ha d'**impulsar des de tots els continents** per marcar què és això que volem.

Etiquetes: [RSC](#), [responsabilitat social](#), [Jesús Carrión](#), [drets humans](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/economic/noticies/jesus-carrion-mentre-les-empreses-transnacionals-vulnerin-sistematicament-els-drets-humans-no-poden-permetre-s-parlar-d-rsc>